

Protokoll fra møte i rovviltnemnda i Region 5/Hedmark –

23. juni 2020

Tid og sted: Kl. 09:00 – 10:00, Teams-møte

Til stede:

Fra nemnda:

Kjerstin G. Lundgård, Mari Gjestvang, Rune Øygarden, Jon Anders Mortensson, Jesper Nohr

Fra sekretariatet:

Thomas Olstad, Silje Bøe

Møteleder: Kjerstin G. Lundgård

Referent: Silje Bøe

Sak 13/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste ble godkjent.

Sak 14/20 Fastsetting av kvote og område for lisensfelling av jerv 2020-2021

Sekretariatets innstilling i sak 14/20

Kvote for lisensfelling av jerv

Rovviltnemndene i region 5 viser til den nasjonale målsettingen om 5 årlige ynglinger av jerv innenfor regionen. Data om de tre siste års ynglinger (2017-2019) av jerv fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at gjennomsnittlig antall ynglinger ligger på 11,7.

Rovviltnemnda anser dermed å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv, jf. §§ 10 og 4 første ledd bokstav e og § 7 første ledd, tredje punktum i rovviltforskriften.

Rovviltnemnda viser til naturmangfoldloven § 7. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om jervens bestandsstatus og -utvikling i Hedmark, jf. § 8 og § rovviltforskriften § 3 siste ledd. Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte lisensfellingsskvoten på 16 jerver hvorav en hunndyrkvote på maksimalt 10 jerver, ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller en for stor samlet belastning, jf. § 10. Forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark og føringene i rovviltforliket vil ligge til grunn for iverksettelse av lisensfelling, jf. også rovviltforskriften §§ 1 og 6. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 kommer til anvendelse i denne sammenheng.

Ut fra den foreliggende dokumentasjon over bestandssituasjonen av jerv og vedtatt politikk finner rovviltnemnda at lisensfelling av jerv ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2021. Ut fra et behov for å avverge skade på husdyr vedtas en kvote for lisensfelling av 16 jerver hvorav en hunddyrkvote på maksimalt 10 jerver i Hedmark i perioden 10.9.2020 til 15.2.2021. Felling av 16 jerver hvorav en hunddyrkvote på maksimalt 10 jerver, anses ikke å true overlevelsen av jervebestanden på lang sikt, jf. naturmangfoldloven § 5.

Avgrensning av lisensfellingsområde

Uttaket bør skje i områder der beitedyr skal være prioritert, jf. forvaltningsplan for rovvilt i Hedmark, og hvor det er potensial for jerveskader på sau og tamrein. 16 jerver hvorav en hunddyrkvote på maksimalt 10 jerver kan felles i et område som omfatter de viktige beiteområdene for sau og tamrein i Hedmark. Nemnda anser at felling i dette området kan skje med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b.

I fellingsområdet inngår:

Folldal, Alvdal, Tynset, Tolga, Os, Ringsaker, Hamar, Løten, Stange og Nord-Odal kommuner. De deler av Åsnes, Våler, Elverum og Åmot kommuner som ligger vest for Glomma. I Stor-Elvdal kommune inngår den delen av kommunen som ligger vest for Glomma og nord for Atna elv/ Atnsjøen samt den delen som ligger vest for Glomma og sør for Imsa. I Rendalen kommune inngår den del som ligger vest for Glomma, samt de deler som ligger nord for fv. 2216 fra krysset med rv. 3 til krysset med fv. 30, derfra øst for fv. 30 til denne møter fv. 217, og nord for fv. 217. I Engerdal kommune inngår den del som ligger nord for fv. 217, fv. 26 og fv. 218.

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfellinga minst en gang daglig under fellingsforsøk. Fylkesmannen oppretter en jervetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten.

Rovviltnemndas vedtak er fattet med hjemmel i §§ 18 og 77 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009 nr 100, jf § 10, jf også §§ 4 og 7, i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005 nr 242.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Rovviltnemndas behandling

Sekretariatet orienterte om saksframlegget. Sekretariatet har anbefalt et uttak på 16 jerver (med hunddyrkvote på 10 hunddyr). Sekretariatet har sendt ut e-post om at det er dokumentert en ny yngling i Trysil den 12. juni, som ikke er med i saksframlegget som ble sendt til nemnda. Det er dermed totalt 7 dokumenterte ynglinger av jerv i Hedmark i 2020.

Mari Gjestvang fremmet følgende forslag til nytt fjerde avsnitt under punkt 10 i sekretariatets innstilling:

Rovviltnemnda vil presisere at region fem ligger svært godt over de regionale bestandsmålene de siste tre årene der endelig data foreligger (2017-2019). 11,7 ynglinger er registrert som er 6,7 over det vedtatt bestandsmålet.

Alle registrerte ynglinger i en sammenhengende periode fra 2012 til 2020 er til dels betydelig over det vedtatte bestandsmålet.

Ut fra den foreliggende dokumentasjon over bestandssituasjonen for jerv og vedtatt politikk finner rovviltnemnda at lisensfelling av jerv ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2021. Ut fra behov for å avverge skade på husdyr og for å oppnå bestandsmålet, vedtas en kvote for lisensfelling av 30 jerv, hvorav en hunddyrkvote på 20 i Hedmark, i perioden 10/9-2020-15/2-2021. Felling av 30 jerver, hvorav en hunddyrkvote på 20, anses ikke å true overlevelsen av jervebestanden på lang sikt, jf naturmangfoldloven § 5.

(Nye tall for felling av jerv må korrigeres i resten av vedtaket, under påfølgende avsnitt Avgrensing av lisensfellingsområde).

Votering

Det ble stemt over sekretariatets innstilling med Mari Gjestvang sitt forslag til nytt fjerde avsnitt.

Sekretariatets innstilling med Mari Gjestvang sitt forslag til nytt fjerde avsnitt ble enstemmig vedtatt.

Rovviltnemndas vedtak

Kvotefor lisensfelling av jerv

Rovviltnemndene i region 5 viser til den nasjonale målsettingen om 5 årlige ynglinger av jerv innenfor regionen. Data om de tre siste års ynglinger (2017-2019) av jerv fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at gjennomsnittlig antall ynglinger ligger på 11,7.

Rovviltnemnda anser dermed å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv, jf. §§ 10 og 4 første ledd bokstav e og § 7 første ledd, tredje punktum i rovviltforskriften.

Rovviltnemnda viser til naturmangfoldloven § 7. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om jervens bestandsstatus og -utvikling i Hedmark, jf. § 8 og § rovviltforskriften § 3 siste ledd. Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte lisensfellingskvoten på 16 jerver hvorav en hunndyrkvote på maksimalt 10 jerver, ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller en for stor samlet belastning, jf. § 10. Forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark og føringene i rovviltforliket vil ligge til grunn for iverksettelse av lisensfelling, jf. også rovviltforskriften §§ 1 og 6. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 kommer til anvendelse i denne sammenheng.

Rovviltnemnda vil presisere at region fem ligger svært godt over de regionale bestandsmålene de siste tre årene der endelig data foreligger (2017-2019). 11,7 ynglinger er registrert som er 6,7 over det vedtatte bestandsmålet.

Alle registrerte ynglinger i en sammenhengende periode fra 2012 til 2020 er til dels betydelig over det vedtatte bestandsmålet.

Ut fra den foreliggende dokumentasjon over bestandssituasjonen for jerv og vedtatt politikk finner rovviltnemnda at lisensfelling av jerv ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2021. Ut fra behov for å avverge skade på husdyr og for å oppnå bestandsmålet, vedtas en kvote for lisensfelling av 30 jerv, hvorav en hunndyrkvote på 20 i Hedmark, i perioden 10/9-2020-15/2-2021. Felling av 30 jerver, hvorav en hunndyrkvote på 20, anses ikke å true overlevelsen av jervebestanden på lang sikt, jf. naturmangfoldloven § 5.

Avgrensning av lisensfellingsområde

Uttaket bør skje i områder der beitedyr skal være prioritert, jf. forvaltningsplan for rovvilt i Hedmark, og hvor det er potensial for jerveskader på sau og tamrein. 30 jerver hvorav en hunndyrkvote på maksimalt 20 jerver kan felles i et område som omfatter de viktige beiteområdene for sau og tamrein i Hedmark. Nemnda anser at felling i dette området kan skje med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b.

I fellingsområdet inngår:

Folldal, Alvdal, Tynset, Tolga, Os, Ringsaker, Hamar, Løten, Stange og Nord-Odal kommuner. De deler av Åsnes, Våler, Elverum og Åmot kommuner som ligger vest for Glomma. I Stor-Elvdal kommune inngår den delen av kommunen som ligger vest for Glomma og nord for Atna elv/ Atnsjøen samt den delen som ligger vest for Glomma og sør for Imsa. I Rendalen kommune inngår den del som ligger vest for Glomma, samt de deler som ligger nord for fv 2216 fra krysset med rv. 3 til krysset med fv. 30, derfra øst for fv. 30 til denne møter fv. 217, og nord for fv. 217. I Engerdal kommune inngår den del som ligger nord for fv. 217, fv. 26 og fv. 218.

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfellinga minst en gang daglig under fellingsforsøk. Fylkesmannen oppretter en jervetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten.

Roviltnemndas vedtak er fattet med hjemmel i §§ 18 og 77 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009 nr 100, jf § 10, jf også §§ 4 og 7, i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005 nr 242.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Sak 15/20 Vurdering av behov for oppdatering av forvaltningsplan

Sekretariatet orienterte om saken. Saken er tenkt som en drøftingssak foreløpig for at nemnda kan vurdere å revidere forvaltningsplanen. Den gjeldende forvaltningsplanen er fra 2014, og det har etter forvaltningsplanen ble vedtatt vært endringer (blant annet endring av avgrensning av ulvesonen).

Roviltnemndas behandling

Roviltnemnda utarbeidet et forslag til vedtak i møtet:

Roviltnemnda ber Fylkesmannen igangsette et arbeid med oppdatering av forvaltningsplanen for region 5/Hedmark. Fylkesmannen bes i tillegg utarbeide en framdriftsplan for oppdatering av forvaltningsplanen.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Roviltnemndas vedtak

Roviltnemnda ber Fylkesmannen igangsette et arbeid med oppdatering av forvaltningsplanen for region 5/Hedmark. Fylkesmannen bes i tillegg utarbeide en framdriftsplan for oppdatering av forvaltningsplanen.

Sak 16/20 Bjørn i reinbeiteområdet i Elgå

Nemnda hadde i forkant av møtet mottatt et notat fremmet av Jon Anders Mortensson. Mortensson orienterte om saken.

Roviltnemndas behandling av saken

Nemnda sender notatet videre til Klima- og miljødepartementet.

Votering og vedtak

Det ble enstemmig vedtatt at nemnda sender over notatet til Klima- og miljødepartementet. Vedtatt brev ligger vedlagt protokollen.

Eventuelt

Timeføring for møte 23. juni

- 1 time forberedelse, 1 time møte

ROVVILTNEMNDEN I REGION 5

Hedmark

Klima- og miljødepartementet

Dato 23.06.2020

Sak 16/20- Bjørn i reinbeiteområdet i Elgå

Bakgrunn

Rovviltnemnda viser til Stortingets rovviltforlik av 2010/2011, Representantforslag 163 S punkt. 2.2.8 om at situasjonen for sørsamisk tamreindrift skal sikres, og punkt 2.2.19 som slår fast at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein.

Bjørnesaken i Svahken sijte viser at rovviltforliket ikke følges opp i praksis.

Skadefellingen i Svahken sijte viser at det er en pulverisering av ansvar mellom offentlige myndigheter. Fylkesmannen er ansvarlig myndighet fra 1. juni for skadefelling av bjørn når skadefellingskvote er vedtatt (før 1. juni er ansvaret hos Miljødirektoratet). Miljødirektoratet har ansvaret for tillatelser for bruk av tekniske hjelpemidler for uttak av skadebjørn.

I henhold til gjeldende regelverk sender Svahken sijte en søknad 9 juni til fylkesmannen om skadefelling av bjørn i kalvingsområdet for rein. Den 10 juni overtar Miljødirektoratet saksbehandlingen og fatter beslutning om å «[s]tøtte bjørnen fra det aktuelle området ved hjelp av helikopter. Dette vurderes som gjennomførbart da bjørnen var utstyrt med sendere som kan peiles fra helikoptret.» Den 11 juni drives en ung hannbjørn over grensen til Sverige.

Flyttingen, utført av Miljødirektoratet ved SNO, ga ikke ønsket resultat da skadebjørnen var tilbake i Svahken sijte etter 1 døgn. Svahken sijte sender ny søknad til fylkesmannen om felling av skadebjørn i kalvingsområdet. Fylkesmannen innvilger skadefellingsøknaden etter at SNO sammen med reineiere finner nye kadaver basert på koordinater etter bjørnens tilstedeværelse i distriktet. I motsetningen til «skremmingsforsøket» ledet av Miljødirektoratet, inneholder ikke tillatelsen fra fylkesmannen om skadefelling adgang til å bruke tekniske hjelpemidler eller kunnskap fra forskningsprosjektet som bjørnen inngår i på svensk side.

Saksbehandlingen beskrevet ovenfor viser at pulveriseringen av ansvaret mellom offentlige myndigheter ikke bidrar til å oppfylle Stortingets intensjon om rovdryrfrie kalvingsområder for rein, eller intensjonen om raskt og effektivt uttak av rovdyr som gjør skade.

Postadresse:
Rovviltnemnda i region 5
c/o Fylkesmannen i Innlandet
Postboks 987
2604 Lillehammer

Leder for rovviltnemnda i region 5:
Stein Tronsmoen

Saksbehandler:
Thomas Olstad
Tlf. 62 55 11 81

Bjørnesaken i Svahken sijte viser at offentlige myndigheter bruker forskningsprosjekter i utlandet som en hjemmel for å unngå oppfyllelse av rovviltforliket 2010/11. I Sverige, hvor prosjektet gjennomføres, anses ikke forskningsprosjektet som et hinder for skadefelling. I Sverige er det gitt skadefelling på prosjektbjørner som har gjort skade på tamrein i områder utenfor forskningsområdet. Det er heller ingen begrensninger for å skyte bjørner som inngår i prosjektet under den ordinære jakten på bjørn i Sverige.

Vedtak:

Rovviltnemnda understreker vårt ansvar for landets sørligste samiske reindrift som er i Svahken sijte. Samisk reindrift er på utmarksbeite året rundt, hvor rein er ekstra sårbar i kalvingstiden. Samisk kultur og interesser omtales videre særskilt i Naturmangfoldloven §§ 1, 8 og 14, Grunnlovens § 108 og internasjonale menneskerettskonvensjoner som Norge er bundet av.

Rovviltnemnda etterlyser en enhetlig og transparent forvaltningsmodell som ivaretar og sikrer beitebruk og beitedyr i samsvar med Stortingets rovviltforlik og presiseringer. Rovviltnemnda minner om at rovviltforvaltningen, på lik linje som vi i nemnda, skal forvalte etter Stortingets beslutninger.

Kjerstin G Lundgård
Fungerende leder av rovviltnemnda region 5
(sign)

Kopimottakere:

Landbruks- og matdepartementet
Sametinget